

Bình luận thời sự:

NHỮNG BẤT NGỜ TRONG QUAN HỆ NHẬT-MỸ HÔM NAY

Có Phải Chẳng Những Bất Ngờ Đã Xảy Ra Trong Quan Hệ Kinh Tế và Quân Sự Giữa Nhật Và Mỹ Hôm Nay?

Tác Giả Đào Như

1-An Ninh Quốc Phòng: Hôm 14-5-2013 theo phóng viên Steve Herman của VOA từ Seoul cho hay Thủ Tướng Nhật Shinzo Abe bày tỏ ý muốn gặp nhà lãnh đạo Bắc Triều Tiên (BTT), Kim Jong un, trong lúc đó một phái đoàn đại diện chính phủ Nhật do ông *Isao Iijima* lãnh đạo đang có mặt tại Bình Nhưỡng. Herman cũng cho hay Thủ Tướng Shinzo Abe từ chối không cho biết tính chất của phái đoàn Nhật đang có mặt tại BTT.

Được biết ông *Isao Iijima* là cố vấn thân cận của Thủ tướng Shinzo Abe trong vấn đề BTT. *Isao Iijima* cũng là chuyên viên cấp cao của Nhật trong quan hệ với BTT. *Iijima* đã từng là cố vấn đặc biệt của cựu Thủ tướng Junichiro Koizumi. Chính *Iso Iijima* đã tổ chức chuyến đi của cựu Thủ tướng Koizumi đến Bình Nhưỡng hội đàm với nhà lãnh đạo BTT đương thời là Kim Jong il năm 2002. Chuyến đi Bình Nhưỡng năm 2002 của ông Junichiro Koizumi đã mang lại thành công, đã thuyết phục được Bình Nhưỡng công nhận đã bắt cóc các kiều dân Nhật từ năm 1970-80 để phục vụ công việc giáo dục đào tạo các gián điệp cho họ. Một số người này đã được trở về Nhật, một số ít còn lại thì BTT cho hay là họ đã chết vì bệnh tật.

Thủ tướng Abe cũng cho Ủy Ban Quốc Hội hay rằng ông sẵn sàng gặp lãnh tụ BTT để giải quyết những vấn đề còn tồn đọng giữa hai quốc gia mặc dầu hiện tại Bình Nhưỡng và Tokyo không có quan hệ ngoại giao chính thức. Một số trong giới quan sát Nhật cho rằng chuyến đi của ông *Isao Iijima* nhằm giải quyết vấn

đề bất đồng ý kiến về hồ sơ về một số công dân Nhật bị bắt cóc vào khoảng thời gian 1970-1980.

Phái đoàn của ông Isao Iijima đã lưu lại tại BTT hơn 4 ngày và được đón tiếp bởi ông Kim Choi ho, phó Giám đốc Quan hệ Ngoại giao Á châu của Bộ Ngoại giao BTT. Vào ngày 16-5 Chủ tịch Hội Đồng Nhân dân của BTT ông Kim Jong Nam, nhân vật quyền lực hàng thứ hai của Bình Nhưỡng đã có buổi tiếp phái viên đặc biệt của Thủ tướng Abe. Mặc dầu nội dung của cuộc gặp gỡ này chưa được tiết lộ, nhưng theo giới phân tích có thể coi việc các quan chức cao cấp của BTT tiếp cố vấn của Thủ tướng Nhật là một thông điệp cho thấy rằng Bình Nhưỡng đã có những phản ứng tích cực đối với mong muốn đối thoại của Thủ tướng Nhật, Shinzo Abe.

Phái đoàn Isao Iijima đã về đến Tokyo hôm 18-5 qua ngã Bắc Kinh. Mục đích của chuyến đi vẫn còn là một bí ẩn. Thủ tướng Shinzo Abe cho hay là ông Iijima sẽ làm việc và báo cáo với ông Yoshihida Suga, Tổng thư ký Văn phòng Nội các về nội dung và thành quả của chuyến đi.

Nhưng dù động cơ nào đi nữa trong tình hình căng thẳng hiện tại của bán đảo Triều Tiên, sự có mặt bất ngờ của phái đoàn *Isao Iijima* tại Bình Nhưỡng đã làm chính phủ Seoul lo lắng và họ cho rằng động thái của Tokyo không giúp gì cho những nỗ lực quốc tế cần thống nhất để đủ sức mạnh gây áp lực BTT. Trong khi đó, Mỹ dĩ nhiên không hài lòng vì quá bất ngờ và cảm thấy bị vượt qua đầu. Đây là vấn đề vô cùng nhạy cảm đối với Chính phủ Hoa Kỳ. Hơn 60 năm qua kể từ khi Nhật và Mỹ 'thờ' tay ký vào Thỏa Ước An ninh Quốc Phòng Hối Tương giữa Mỹ và Nhật. "Thỏa Ước An ninh Quốc phòng hối tương" giữa Mỹ và Nhật, trong thực tế đó là một thỏa ước xác nhận Nhật là một quốc gia được Mỹ bảo hộ (*protectorate*) về phương diện Quân đội An ninh và Quốc phòng. Nhật Bản, trong trường hợp cần thiết, sẽ được Mỹ bảo vệ bằng chính lực lượng nguyên tử của Mỹ. Do đó Nhật không cần thiết (*không được quyền*) phát triển quân đội tấn công cũng như vũ khí nguyên tử. Có lẽ đây là lần đầu tiên Nhật 'xé rào' không tham khảo ý kiến của 'bề trên', Mỹ, trước khi gửi *Isao Iijima* và phái đoàn đến BTT trong quan hệ tối mật nào đó. Cuối tuần này, Washington sẽ phái một

quan chức Mỹ, Glyn Davies, đến Tokyo để tìm hiểu thực hư về vấn đề này với Chính phủ Nhật.

Ngay sau khi phái bộ Isao Iijima rời khỏi Bình Nhưỡng trở về Tokyo, hôm 18-5 BTT đã bắn 3 tên lửa tầm ngắn rớt ngoài khơi biển phía đông của NTT. Hôm chủ Nhật, BTT lại bắn thêm một tên lửa cũng tầm ngắn cũng rớt ngoài khơi biển phía đông của NTT.

Ngay khi biết được tin này, chính phủ Nhật Bản liền phối hợp với các nước liên quan, nhất là Mỹ và Nam Triều Tiên (NTT) để theo dõi và phân tích đâu là mục đích và ý đồ của BTT trong việc họ phóng 4 tên lửa trong hai ngày liên tiếp.

Một số quan chức Nhật cho rằng đây chỉ là những tên lửa tầm ngắn, hơn nữa lại diễn ra sau chuyến thăm Bình Nhưỡng được coi là thành công của phái đoàn Isao Iijima, cố vấn của Thủ tướng Nhật. Do đó chính phủ Nhật không xem đây là tình huống phải áp dụng tình trạng khẩn cấp.

2- Kinh Tế Tài Chánh: Ta thử nhìn lại phong cảnh quan hệ kinh tế và chính trị Mỹ-Nhật kể từ khi ông Shinzo Abe của đảng Dân chủ Tự do trở lại ngôi vị Thủ tướng Nhật hôm 26-12-2012 với chương trình cải cách kinh tế qui mô và ấn tượng. Thủ tướng Shinzo Abe tự động giảm tỷ giá đồng Yen của Nhật-JPY so với đồng Dollars. Do đó giá hàng xuất khẩu của Nhật xuống thấp và rẻ hơn, sức tiêu thụ và mãi lực tăng nhanh nhất là ở nước ngoài, số lượng xuất khẩu tăng mạnh, cần nhiều nhân công, giảm tỷ lệ thất nghiệp xuống thấp nhất trong 4 năm qua. Sức thu nhập của người dân trong nước tăng lên 5,2%, sức tiêu thụ cũng tăng, Người dân Nhật gần như phục hồi niềm tin với nền kinh tế Nhật chỉ trong vòng chưa đầy 5 tháng dưới sự lãnh đạo của Thủ tướng Shinzo Abe. Nếu phong cảnh kinh tế của Nhật như thế này cứ tiếp tục trong nhiều tháng nữa người dân Nhật hy vọng rằng Thủ tướng Shinzo Abe sẽ đưa nền kinh tế Nhật thoát ra cảnh suy thoái và sau đó nền kinh tế Nhật sẽ trở lại thời kỳ phồn vinh như trước năm 1985. Washington rất nhạy cảm trong vấn đề này, vào ngày 15-4-2013 Tổng thống Obama đã đưa ra lời cảnh cáo Nhật trong việc Thủ tướng Abe tự hạ giá đồng Yen (JPY). Bộ Tài chính Mỹ cũng yêu cầu Nhật không nên tự phá giá nội tệ để giành lợi thế cạnh tranh. Tuy nhiên Tổng thống Obama lại chấp nhận lời yêu cầu của Thủ tướng Nhật, Shinzo Abe, xin tham gia đàm phán gia nhập Hiệp Hội

Kinh Tế Xuyên Thái Bình Dương, bất chấp sự phản đối từ các xí nghiệp Xe hơi và các kỹ nghệ khác của Mỹ đang đương đầu với sự cạnh tranh mới đến từ Nhật.

Lần hạ giá đồng JPY gần đây nhất vào đầu tháng 5-2013, khi Giám đốc mới của Ngân Hàng Trung Ương Nhật, ông Haruhiko Kuroda, vừa gây sốc thị trường tài chính thế giới khi ông tuyên bố Ngân Hàng Trung Ương Nhật sẽ cung tiền mới hàng loạt. Việc này đã khiến đồng JPY hạ giá xuống thấp hơn và tỷ giá đồng Dollars tăng lên 7% so với đồng Yen (JPY). Như vậy so với tỷ giá đồng tiền Nhật JPY, đồng Dollars đã tăng đến 15% kể từ khi Thủ tướng Shinzo Abe trở lại nắm chính quyền từ hôm 26-12-2012.

Hôm thứ sáu 17-5, đồng JPY lại tăng giá sau báo cáo của bộ tài chính Mỹ, một Dollar ăn 98,08 JPY. Các quan chức tài chính Nhật từ chối bình luận về nguồn tin này, nhưng họ phát biểu rằng: “Chúng tôi sẽ tiếp tục tuân thủ những cam kết gần đây của các nhà thiết lập chính sách tài chính toàn cầu.”. Trong khi đó có nguồn tin gần như xác thực chính phủ Mỹ lại sẽ lên giá đồng Mỹ kim trong một ngày gần đây, sau một thời gian dài gần năm năm đồng Mỹ kim đã phải cam chịu số phận hẩm hiu, rẻ và yếu.

Quan hệ kinh tế tài chính giữa Mỹ và Nhật là mối quan hệ cộng sinh, đa dạng, lúc vui lúc buồn, tiềm ẩn nhiều xung đột, va siết và đau đớn cho cả hai phía. Phải công bình mà nói rằng, giống như nền kinh tế phồn vinh của Trung Quốc hôm nay, nền kinh tế Nhật sau một thời gian được sự nâng đỡ của Hoa Kỳ, đã phát triển mạnh, đã đưa Nhật Bản trở thành nền kinh tế thứ hai của thế giới, chỉ đứng sau Hoa Kỳ. Nhưng đến những năm cuối của thập niên 70 và những 5 năm đầu của thập niên 80 của thế kỷ trước Mỹ đã phải gánh chịu sự thâm thủng mậu dịch nghiêm trọng trên cán cân thương mại với Nhật.

Trước khi tự động hạ giá đồng JPY, chắc chắn Thủ tướng Shinzo Abe đã ý thức sâu sắc về hiểm họa của Hiệp ước Plaza còn gọi là Plaza Accord hay Plaza Agreement: Vào ngày 22-Sept-1985 tại Hotel Plaza, New York City, trong buổi họp với các đồng minh Anh, Pháp... Hoa Kỳ đã bắt ép Nhật phải nâng tỷ giá đồng JPY lên cao so với đồng Dollars của Mỹ. Do đó tỷ giá của đồng Dollars so với đồng JPY xuống thấp đến 51%, trong những năm 1985-1987. Nhờ thế mà Mỹ đã khắc phục được sự thâm thủng nghiêm trọng trên cán cân thương mại với Nhật, và

đồng thời làm giảm tốc độ tăng trưởng kinh tế Nhật. Sau Hiệp Ước Plaza Accord, độ tăng trưởng kinh tế Nhật xuống dưới 3% và chìm dần cho đến năm 1991 nền kinh tế Nhật thật sự đi vào thời kỳ suy thoái tệ hại nhất. Độ tăng trưởng của nền kinh tế Nhật vào thời điểm này có lúc xuống dưới điểm âm. Ngập lặn trong suy thoái kinh tế mãi đến năm 2003 nhờ chính sách thương mại hai chiều với Trung Quốc, nền kinh tế của Nhật mới ngóc đầu lên được. Nhưng dù sao, độ tăng trưởng kinh tế của Nhật vẫn ở dưới, thấp hơn mức độ tăng trưởng của nền kinh tế Hoa Kỳ cho mãi đến hôm nay.

Sau vụ thí nghiệm nguyên tử thành công lần thứ ba của BTT hôm 12-2-2013, một số dân chúng, báo chí, các chính giới ngay cả nhà lãnh đạo của Nhật Bản và NTT đã vô lấy cơ hội và nêu lên câu hỏi: Liệu Hoa kỳ còn có đủ khả năng và quyết tâm bảo vệ Seoul và Tokyo khi họ bị BTT tấn công bằng vũ khí hạt nhân? Do đó một số nhân sĩ, báo giới cũng như quần chúng của NTT và Nhật Bản đã lên tiếng hô hào quốc gia họ phải tự sản xuất vũ khí hạt nhân để tự bảo vệ mình khi cần.

Ông Chung Mong joon, một đại biểu Quốc hội của NTT, trong cuộc họp báo với các đồng viện tại Seoul, đã cảnh báo: Trước sự hung hãn của BTT, Seoul cần hướng đến việc xây dựng một kho vũ khí hạt nhân để tự bảo vệ. Các báo giới của NTT cũng đồng loạt nêu lên câu đòi hỏi: Đã đến lúc NTT bắt buộc phải tự trang bị quân đội bằng vũ khí hạt nhân toàn diện vì sự sống còn của NTT.

Tại Nhật Bản, nhà lập pháp kỳ cựu, ông Shintoro Ishihara, nguyên đô trưởng Tokyo, đã công khai phát biểu rằng: Đã đến lúc Nhật bản phải tự sản xuất vũ khí hạt nhân để chống lại TQ, Nga và nhất là BTT. Một số lớn báo chí Nhật cũng phát biểu đồng tình với ông Ishihara. Ngay cả Thủ Tướng Nhật, Shinzo Abe, cũng lên tiếng hô hào sửa đổi 'Điều 9' của Hiến pháp Nhật (*Hiến-pháp Nhật sau năm 1945*). Theo điều khoản này, Nhật Bản không có quyền duy trì khả năng tiến hành chiến tranh.

Dĩ nhiên Chính phủ Hoa Kỳ rất nhạy cảm đối với những yêu cầu và đòi hỏi ở trên của hai quốc gia NTT và Nhật Bản là họ muốn thoát ly ra khỏi "Hiệp ước Hỗ tương Quốc phòng và An ninh" với Hoa Kỳ. Nghĩa là họ muốn độc lập với Hoa Kỳ. Nhất là những động thái của Nhật trong năm tháng vừa qua kể từ lúc Thủ tướng Shinzo Abe trở lại lãnh đạo Chính phủ Nhật hồi cuối tháng 12 vừa rồi. Những

khát khao được độc lập về kinh tế, được thoát khỏi những ràng buộc về quân sự với Mỹ của người dân Nhật Bản xem chừng chưa bao giờ mạnh và bạo như bây giờ. /.

Đào Như

thetrongdao2000@yahoo.com

Oak park, Ill –USA

May 19-2013

